

บทที่ 4

ผลการศึกษา

ผลการศึกษาได้แยกออกเป็น 2 ส่วน ตามการสำรวจและสัมภาษณ์ จากคณะกรรมการบริหารกลุ่มออมทรัพย์เพื่อการผลิตซึ่งได้แก่ประธานหรือผู้ที่ทำหน้าที่แทนประธานกลุ่มออมทรัพย์เพื่อการผลิตจังหวัดลำปาง จำนวน 120 ราย และเจ้าหน้าที่สำนักงานพัฒนาชุมชนอำเภอ ในจังหวัดลำปาง จำนวน 26 ราย รายละเอียดของผลศึกษามีดังนี้

4.1 ด้านคณะกรรมการบริหารกลุ่มออมทรัพย์เพื่อการผลิต

4.1.1 ข้อมูลทั่วไป

คณะกรรมการบริหารกลุ่มออมทรัพย์เพื่อการผลิต จากการสำรวจ จำนวน 120 ราย เป็นเพศชาย และเพศหญิงเกือบเท่ากัน คือ ร้อยละ 49.17 และ ร้อยละ 50.83 ตามลำดับ แสดงให้เห็นว่าคณะกรรมการบริหารกลุ่มออมทรัพย์เพื่อการผลิตทั้งเพศหญิงและเพศชายได้รับการยอมรับจากชุมชนเป็นระดับเดียวกัน ส่วนใหญ่มีอายุระหว่าง 41-50 ปี (ร้อยละ 46.67) รองลงมาอายุ 31-40 ปี (ร้อยละ 40.00) และมีอายุ 51-60 ปี ร้อยละ 10.83 ส่วนผู้ที่มีอายุไม่เกิน 30 ปี และอายุสูงกว่า 60 ปี ขึ้นไปมีเพียงร้อยละ 1.67 , 0.83 ตามลำดับ ระดับการศึกษาเกือบครึ่งหนึ่งจบประถมศึกษา (ร้อยละ 49.17) รองลงไปเป็นผู้จบการศึกษาระดับมัธยมศึกษาตอนต้น (ร้อยละ 36.67) และระดับมัธยมศึกษาตอนปลาย (ร้อยละ 10.83) ที่เหลือเป็นระดับอนุปริญญาและปริญญาตรีมีเพียง ร้อยละ 2.50 , 0.83 ตามลำดับ เกือบทั้งหมดมีอาชีพอยู่ในภาคเกษตรกรรม (ร้อยละ 84.17) ส่วนนอกภาคเกษตรกรรมมีเพียง ร้อยละ 15.83 เป็นผู้ดำรงตำแหน่งประธานกลุ่มออมทรัพย์เพื่อการผลิต ร้อยละ 69.17 และเป็นผู้ทำหน้าที่แทนประธานกลุ่มออมทรัพย์ ร้อยละ 30.83 นอกจากนี้คณะกรรมการบริหารกลุ่มออมทรัพย์เพื่อการผลิต ยังมีตำแหน่งหน้าที่อื่นในชุมชนด้วย (ร้อยละ 61.67) การทำงานในหน้าที่คณะกรรมการบริหารกลุ่มออมทรัพย์เพื่อการผลิต 2-4 ปี ร้อยละ 42.50 น้อยกว่า 2 ปี ร้อยละ 33.33 มากกว่า 4 ปี ร้อยละ 24.14 เกินกว่าครึ่งเคยเข้ารับการอบรมคณะกรรมการบริหารกลุ่มออมทรัพย์เพื่อการผลิตแล้ว (ร้อยละ 56.67) ที่เหลือยังไม่เคยเข้ารับการอบรม (ร้อยละ 43.33) (ตารางที่ 4.1)

ตารางที่ 4.1 ข้อมูลทั่วไปของคณะกรรมการบริหารกลุ่มออมทรัพย์เพื่อการผลิต จังหวัดลำปาง

ข้อมูลทั่วไป	จำนวน (ราย)	ร้อยละ
1. เพศ		
ชาย	59	49.17
หญิง	61	50.83
รวม	120	100.00
2. อายุ		
ไม่เกิน 30 ปี	2	1.67
31-40 ปี	48	40.00
41-50 ปี	56	46.67
51-60 ปี	13	10.83
60 ปีขึ้นไป	1	0.83
รวม	120	100.00
3. การศึกษา		
ประถมศึกษา	59	49.17
มัธยมศึกษาตอนต้น	44	36.67
มัธยมศึกษาตอนปลาย, ปวช.	13	10.83
อนุปริญญา, ปวท., ปวส.	3	2.50
ปริญญาตรี	1	0.83
อื่นๆ	0	0.00
รวม	120	100.00
4. อาชีพ		
เกษตรกร	101	84.17
นอกภาคเกษตรกร	19	15.83
รวม	120	100.00
5. ตำแหน่งปัจจุบัน		
ประธานกลุ่มออมทรัพย์	83	69.17
ทำหน้าที่แทนประธานกลุ่มออมทรัพย์	37	30.83
รวม	120	100.00
6. คณะกรรมการมีตำแหน่งหน้าที่อื่น		
ไม่มี	46	38.33
มี	74	61.67
รวม	120	100.00

ตารางที่ 4.1 (ต่อ) ข้อมูลทั่วไปของคณะกรรมการบริหารกลุ่มออมทรัพย์เพื่อการผลิต จังหวัดลำปาง

ข้อมูลทั่วไป	จำนวน (ราย)	ร้อยละ
7. การทำงานในหน้าที่คณะกรรมการ		
น้อยกว่า 2 ปี	40	33.33
2 - 4 ปี	51	42.50
มากกว่า 5 ปี	29	24.17
รวม	120	100.00
8. การเข้ารับการอบรมคณะกรรมการบริหารกลุ่มออมทรัพย์ เพื่อการผลิต		
เคย	68	56.67
ไม่เคย	52	43.33
รวม	120	100.00

ที่มา : จากการสำรวจ

4.1.2 ความรู้ความเข้าใจของคณะกรรมการเกี่ยวกับกิจกรรมกลุ่มออมทรัพย์เพื่อการผลิต

จากการสำรวจคณะกรรมการบริหารกลุ่มออมทรัพย์เพื่อการผลิต จังหวัดลำปาง เกี่ยวกับความรู้ความเข้าใจของคณะกรรมการที่เกี่ยวข้องกับกิจกรรมต่าง ๆ ของกลุ่มออมทรัพย์เพื่อการผลิต พบว่าส่วนใหญ่คณะกรรมการบริหารมีความรู้เกี่ยวกับกิจกรรมกลุ่มออมทรัพย์เพื่อการผลิต ระดับปานกลาง (ร้อยละ 73.33) รองลงมาเป็นระดับมาก (ร้อยละ 15.83) ในด้านกิจกรรมศูนย์สาธิตการตลาด คณะกรรมการที่เกี่ยวข้อง มีความรู้ ความเข้าใจ ส่วนใหญ่ในระดับปานกลาง (ร้อยละ 55.33) ถัดมาเป็นระดับน้อย (ร้อยละ 32.50) ส่วนกิจกรรมอื่นๆ คณะกรรมการที่เกี่ยวข้อง มีความรู้ ความเข้าใจ ส่วนใหญ่ในระดับปานกลาง (ร้อยละ 49.17) รองลงมาเป็นระดับน้อย (ร้อยละ 40.83) และกิจกรรมธนาคารข้าว คณะกรรมการที่เกี่ยวข้อง มีความรู้ ความเข้าใจ ระดับปานกลางและระดับน้อยมีสัดส่วนเท่ากัน (ร้อยละ 42.50)

จากด้านความรู้ความเข้าใจของคณะกรรมการเกี่ยวกับกลุ่มออมทรัพย์เพื่อการผลิต แสดงให้เห็นว่าแต่ละกิจกรรมคณะกรรมการมีความรู้ความเข้าใจ ระดับปานกลางทุกกิจกรรม เมื่อเปรียบเทียบแต่ละกิจกรรมของกลุ่มออมทรัพย์เพื่อการผลิตแล้ว คณะกรรมการมีความรู้เรื่องกิจกรรมกลุ่มออมทรัพย์มากที่สุด รองลงมาคือ กิจกรรมศูนย์สาธิตการตลาด กิจกรรมอื่นๆ และกิจกรรมธนาคารข้าว (ตารางที่ 4.2)

ตารางที่ 4.2 ความรู้ความเข้าใจของคณะกรรมการเกี่ยวกับกิจกรรมกลุ่มออมทรัพย์เพื่อการผลิต จังหวัดลำปาง

รายการ	มาก	ปานกลาง	น้อย	ไม่ทราบ
	จำนวน (ราย)	จำนวน (ราย)	จำนวน (ราย)	จำนวน (ราย)
กิจกรรมกลุ่มออมทรัพย์	19 (15.83)	88 (73.33)	13 (10.84)	0 (0.00)
กิจกรรมศูนย์สาธิตการตลาด	9 (7.50)	64 (55.33)	39 (32.50)	8 (6.67)
กิจกรรมอื่นๆ	1 (0.83)	59 (49.17)	49 (40.83)	11 (9.17)
กิจกรรมธนาคารข้าว	5 (4.17)	51 (42.50)	51 (42.50)	13 (10.83)

ที่มา : จากการสำรวจ

หมายเหตุ : ตัวเลขในวงเล็บคือร้อยละ

4.1.3 สภาพการบริหารงานของกลุ่มออมทรัพย์เพื่อการผลิต

จากการสำรวจสภาพการบริหารงานของกลุ่มออมทรัพย์เพื่อการผลิตของจังหวัดลำปาง พบว่า คณะกรรมการบริหารกลุ่มออมทรัพย์เพื่อการผลิต เกือบทั้งหมดได้มาจากการเลือกตั้งของสมาชิกกลุ่มฯ (ร้อยละ 90.83) มีเพียงร้อยละ 6.67 ที่สมาชิกกลุ่มบางส่วนเป็นผู้คัดเลือก และเจ้าหน้าที่ ผู้นำกลุ่มร่วมกันกำหนดมีเพียงร้อยละ 2.50 เท่านั้น ซึ่งเห็นได้ว่า สมาชิกกลุ่มออมทรัพย์เพื่อการผลิตให้ความสนใจและคัดเลือกคณะกรรมการเพื่อบริหารงานของกลุ่มด้วยตนเอง

การจัดตั้งคณะกรรมการบริหารกลุ่มออมทรัพย์เพื่อการผลิตเห็นได้ว่า กลุ่มออมทรัพย์เพื่อการผลิต ส่วนใหญ่มีคณะกรรมการอำนวยการเพียงคณะเดียว (ร้อยละ 38.33) มีคณะกรรมการอำนวยการและคณะอื่นๆ ครบทั้ง 4 คณะ (ร้อยละ 31.67) และมีคณะกรรมการอำนวยการและคณะอื่นๆ เพียง 2-3 คณะ (ร้อยละ 30.00)

ส่วนบทบาทของคณะกรรมการบริหารกลุ่มออมทรัพย์เพื่อการผลิต พบว่า มีบทบาทเฉพาะคณะกรรมการอำนวยการเพียงคณะเดียว มากที่สุด (ร้อยละ 54.17) มีบทบาททั้งคณะกรรมการอำนวยการและคณะอื่นๆ ทุกคณะเพียง ร้อยละ 27.50 จะเห็นได้ว่า การดำเนินงานของกลุ่มออมทรัพย์เพื่อการผลิต มีการบริหารงานโดยไม่ให้คณะกรรมการแต่ละฝ่ายทำงานให้ครบทุกคณะถึงร้อยละ 72.50

การเข้าร่วมประชุมของคณะกรรมการบริหารในรอบ 1 ปี ที่ผ่านมา มีการประชุม 1-2 ครั้ง มากที่สุด (ร้อยละ 70.00) มีการประชุม 3-5 ครั้ง ร้อยละ 21.67 มีการประชุม 5 ครั้ง ขึ้นไปเพียงร้อยละ 8.33 ซึ่งเห็นได้ว่าคณะกรรมการบริหารกลุ่มออมทรัพย์ส่วนใหญ่ยังมีการประชุมกันน้อย เมื่อเปรียบเทียบกับหลักเกณฑ์ของกรมการพัฒนาชุมชน การกำหนดแผนการดำเนินงานของกลุ่มออมทรัพย์เพื่อการผลิต ส่วนใหญ่มีการกำหนดการดำเนินงานของกลุ่มออมทรัพย์เพื่อการผลิตเป็นรายปี ร้อยละ 60.00 ไม่มีการกำหนดแผนการดำเนินงานเลย ร้อยละ 27.50 มีการกำหนดแผนการดำเนินงานเป็นรายปีและแผนระยะยาวเพียงร้อยละ 12.50 เนื่องจากการดำเนินงานของกลุ่มออมทรัพย์มีเพียงการกำหนดแผนงานเป็นรายปี และไม่มีการกำหนดแผนการดำเนินงานเลย ซึ่งสูงถึงร้อยละ 87.50 จึงทำให้การสะสมเงินสัจจะสะสม และกิจกรรมอื่น ๆ ไม่สามารถกำหนดเป้าหมายได้ชัดเจน

การรับสมาชิกกลุ่มออมทรัพย์เพื่อการผลิต มีการรับเด็ก ผู้ใหญ่และกลุ่มอาชีพมากที่สุด (ร้อยละ 54.00) รองลงมา รับเฉพาะผู้ใหญ่อย่างเดียว (ร้อยละ 28.33) รับสมาชิกทั้งเด็กและผู้ใหญ่ร้อยละ 17.50 เห็นได้ว่ากลุ่มฯ ส่วนใหญ่ได้ปฏิบัติตามหลักเกณฑ์ของกลุ่มออมทรัพย์เพื่อการผลิต โดยให้กลุ่มออมทรัพย์เพื่อการผลิตมีการรับสมาชิกได้ทั้งเด็ก ผู้ใหญ่และกลุ่มอาชีพ ส่วนช่วงเวลาในการเปิดรับสมาชิกของกลุ่ม เปิดรับปีละ 1 ครั้งมากที่สุด (ร้อยละ 46.67) รับทุกเดือน ร้อยละ 40.83 รับทุก 6 เดือน ร้อยละ 12.50 จะเห็นได้ว่า การเปิดรับสมาชิกทุกเดือนมีเพียงร้อยละ 40.83 เท่านั้น ส่วนที่เหลือมีการเปิดรับสมาชิกถ้าซ้ำออกไปอีก 6 เดือนถึง 1 ปี (ร้อยละ 59.17)

การเข้าร่วมประชุมใหญ่สามัญประจำปีของสมาชิกในรอบปี 2541 มีการเข้าร่วมประชุมมากกว่าครึ่งของสมาชิก (ร้อยละ 77.50) เข้าประชุมครบทุกคนร้อยละ 11.67 เข้าร่วมประชุมน้อยกว่าครึ่งของสมาชิกร้อยละ 5.83 และไม่มีการประชุมใหญ่สามัญประจำปีร้อยละ 5.00 แสดงให้เห็นว่าสมาชิกกลุ่มออมทรัพย์เพื่อการผลิตให้ความสนใจในกิจกรรมของกลุ่มฯ และเข้าร่วมประชุมเพื่อรับทราบการแถลงผลงานมากกว่าครึ่งของสมาชิกกลุ่มฯ สูงถึงร้อยละ 77.50 ส่วนการเพิ่มพูนความรู้เรื่องกลุ่มออมทรัพย์เพื่อการผลิตในรอบ 1 ปี ที่ผ่านมา ไม่มีการเพิ่มพูนความรู้ให้สมาชิกเลย ร้อยละ 46.67 เพิ่มพูนความรู้เพียง 1 ครั้งในรอบ 1 ปีที่ผ่านมา ร้อยละ 31.67 มีการเพิ่มพูนความรู้ให้แก่สมาชิกมากกว่า 1 ครั้ง มีเพียงร้อยละ 21.66

ด้านเงินทุนของกลุ่มออมทรัพย์เพื่อการผลิต จากการสำรวจพบว่าเงินทุนส่วนใหญ่ของกลุ่มมีเฉพาะเงินสัจจะสะสม (ร้อยละ 82.50) เงินทุนของกลุ่มที่มาจากเงินสัจจะสะสมและกู้เงินจากธนาคาร ร้อยละ 7.50 เงินทุนของกลุ่มมาจากเงินสัจจะสะสมและเงินสนับสนุนจากหน่วยราชการ ร้อยละ 6.67 แสดงให้เห็นว่าการดำเนินงานของกลุ่มออมทรัพย์เพื่อการผลิต เงินทุนที่จะใช้ในกิจกรรมต่างๆ ของกลุ่มฯ เป็นการระดมเงินทุน เงินออมจากสมาชิกเป็นอันดับแรก ร้อยละ 82.50 มีการให้เป็นทุนสนับสนุนจากหน่วยงานราชการและการกู้เงินจากสถาบันการเงินเพียงเล็กน้อยเท่านั้นเพียงร้อยละ 17.50

การส่งเงินสัจจะของสมาชิกกลุ่มออมทรัพย์เพื่อการผลิตในแต่ละเดือนพบว่า สมาชิกส่วนมากมีการส่งเงินสัจจะครบถ้วนแต่ไม่ตรงเวลาร้อยละ 55.83 ส่งเงินสัจจะครบถ้วนและตรงเวลา มีเพียงร้อยละ 14.17 แสดงให้เห็นว่า สมาชิกกลุ่มออมทรัพย์เพื่อการผลิตของจังหวัดลำปาง มีการส่งเงินสัจจะเพื่อเป็นการระดมเงินออมครบถ้วนทุกเดือน มีสัดส่วนสูงถึงร้อยละ 85.83 สำหรับการควบคุมทางการเงินของคณะกรรมการบริหารกลุ่มออมทรัพย์เพื่อการผลิต เมื่อสมาชิกรายเงินสัจจะสะสมรายเดือนมาส่งพบว่า กลุ่มออมทรัพย์เพื่อการผลิตส่วนมากนำเงินสัจจะสะสมฝากธนาคารครบทุกเดือน ร้อยละ 58.33 นำเงินสัจจะสะสมฝากธนาคารเป็นครั้งคราว ร้อยละ 39.17 เนื่องจากมีการนำเงินสัจจะนั้นไปดำเนินกิจกรรมตามความต้องการของสมาชิก เช่น การปล่อยเงินกู้

ส่วนการจัดสรรผลกำไรของกลุ่มออมทรัพย์เพื่อการผลิตมีการจัดสรรผลกำไร จากการดำเนินกิจกรรมต่าง ๆ ของกลุ่มในแต่ละปี จากการสำรวจแสดงให้เห็นว่า กลุ่มออมทรัพย์เพื่อการผลิต มีการปันผลอย่างเดียวให้กับสมาชิก ร้อยละ 39.17 มีการปันผลและอื่น ๆ อีกเช่น เหล็กคีนจากดอกเบียเงินกู้ กรณีที่สมาชิกได้ขอกู้เงินจากกลุ่มออมทรัพย์เพื่อการผลิต ร้อยละ 25.00 และมีกลุ่มออมทรัพย์เพื่อการผลิตอีกส่วนหนึ่ง ที่ยังไม่มีการจัดสรรผลกำไร ร้อยละ 35.83 เนื่องจากยอดเงินดอกเบียเงินฝากที่ได้รับจากธนาคารมีไม่มากนัก จึงชะลอการปันผลในปีถัดไป (ตารางที่ 4.3)

ตารางที่ 4.3 สภาพการบริหารงานของกลุ่มออมทรัพย์เพื่อการผลิต จังหวัดลำปาง

รายการ	จำนวน (ราย)	ร้อยละ
1. คณะกรรมการบริหารกลุ่มฯ มาจาก		
- สมาชิกกลุ่มทุกคนเป็นผู้เลือกตั้ง	109	90.83
- สมาชิกกลุ่มบางส่วนเป็นผู้เลือกตั้ง	8	6.67
- เจ้าหน้าที่และผู้นำกลุ่มร่วมกันกำหนด	3	2.50
รวม	120	100.00
2. การจัดตั้งคณะกรรมการบริหารกลุ่มฯ		
- มีคณะกรรมการอำนวยการเพียงคณะเดียว	46	38.33
- มีคณะกรรมการอำนวยการและคณะอื่นๆ จำนวน 2-3 คณะ	36	30.00
- มีคณะกรรมการอำนวยการและคณะอื่นๆ ครบทั้ง 4 คณะ	38	31.67
รวม	120	100.00
3. บทบาทของคณะกรรมการบริหารกลุ่มฯ		
- มีบทบาทเฉพาะคณะกรรมการอำนวยการ	65	54.17
- มีบทบาทเฉพาะคณะกรรมการอำนวยการบางคณะ	22	18.33
- มีบทบาททั้งคณะกรรมการอำนวยการและคณะอื่นทุกคณะ	33	27.50
รวม	120	100.00
4. การเข้าร่วมประชุมของคณะกรรมการบริหารในรอบ 1 ปี		
- มีการประชุม 1-2 ครั้ง	84	70.00
- มีการประชุม 3-5 ครั้ง	56	21.67
- มีการประชุม 5 ครั้งขึ้นไป	10	8.33
รวม	120	100.00
5. การกำหนดแผนการดำเนินงานของกลุ่ม		
- ไม่มีการกำหนดแผนการดำเนินงาน	33	27.50
- มีการกำหนดแผนการดำเนินงานเป็นรายปี	72	60.00
- มีการกำหนดแผนการดำเนินงานรายปีและแผนระยะยาว	15	12.50
รวม	120	100.00

ตารางที่ 4.3 (ต่อ) สภาพการบริหารงานของกลุ่มออมทรัพย์เพื่อการผลิต จังหวัดลำปาง

รายการ	จำนวน (ราย)	ร้อยละ
6. การรับสมาชิกของกลุ่ม		
- รับเฉพาะผู้ใหญ่	34	28.33
- รับเฉพาะเด็กและผู้ใหญ่	21	17.50
- รับเด็กและผู้ใหญ่และกลุ่มอาชีพ	65	54.17
รวม	120	100.00
7. ช่วงเวลาในการเปิดรับสมาชิกของกลุ่ม		
- รับทุกเดือน	49	40.83
- รับทุก 6 เดือน	15	12.50
- รับปีละ 1 ครั้ง	56	46.67
รวม	120	100.00
8. การเข้าร่วมประชุมใหญ่สามัญประจำปีของสมาชิกในปี 2541		
- เข้าร่วมประชุม น้อยกว่าครึ่งของสมาชิก	7	5.83
- เข้าร่วมประชุม มากกว่าครึ่งของสมาชิก	93	77.50
- เข้าร่วมประชุมทุกคน	14	11.67
- ไม่มีการประชุมใหญ่	6	5.00
รวม	120	100.00
9. การเพิ่มพูนความรู้แก่สมาชิกในรอบ 1 ปี ที่ผ่านมา		
- ไม่มีการเพิ่มพูนความรู้	56	46.67
- 1 ครั้ง	38	31.67
- มากกว่า 1 ครั้ง	26	21.66
รวม	120	100.00
10. เงินทุนของกลุ่มออมทรัพย์เพื่อการผลิต		
- มีเฉพาะเงินสัจจะสะสม	99	88.50
- มีเงินสัจจะสะสมและเงินทุนสนับสนุนจากหน่วยราชการ	8	6.67
- มีเงินสัจจะสะสมและเงินกู้ธนาคาร	9	7.50
- มีเงินสัจจะสะสม เงินทุนสนับสนุนจากแหล่งอื่น และเงินกู้เพิ่มเติมจากธนาคาร	4	8.33
รวม	120	100.00

ตารางที่ 4.3 (ต่อ) สภาพการบริหารงานของกลุ่มออมทรัพย์เพื่อการผลิต จังหวัดลำปาง

รายการ	จำนวน (ราย)	ร้อยละ
11. การส่งเงินสัจจะของสมาชิกในแต่ละเดือน		
ไม่ครบถ้วนและไม่ตรงเวลา	17	14.17
ครบถ้วนแต่ไม่ตรงเวลา	67	55.83
ครบถ้วนและตรงเวลา	36	30.00
รวม	120	100.00
12. การควบคุมทางการเงิน		
นำเงินสัจจะสะสมฝากธนาคารเป็นครั้งคราว	47	39.17
นำเงินสัจจะสะสมฝากธนาคารครบทุกเดือน	70	58.33
อื่น ๆ	3	2.50
รวม	120	100.00
13. การจัดสรรผลกำไรของกลุ่ม		
ปันผลอย่างเดียว	47	39.17
ปันผลและอื่น ๆ	30	25.00
ยังไม่มีการจัดสรรผลกำไร	43	35.83
รวม	120	100.00

ที่มา : จากการสำรวจ

4.1.4 เปรียบเทียบผลการดำเนินงานของกลุ่มออมทรัพย์เพื่อการผลิต

ผลการดำเนินงานกลุ่มออมทรัพย์เพื่อการผลิต จังหวัดลำปาง เปรียบเทียบจำนวนกลุ่ม สมาชิก และเงินสัจจะสะสม ตั้งแต่ปี 2539 – 2541 แล้ว พบว่า การจัดตั้งกลุ่มออมทรัพย์เพื่อการผลิตขยายตัวเพิ่มขึ้นจาก 134 กลุ่ม ในปี 2539 เป็น 164 กลุ่ม ในปี 2540 และ 193 กลุ่ม ในปี 2541 หรือขยายตัวเพิ่มขึ้นร้อยละ 8.95 และร้อยละ 11.68 ตามลำดับ สำหรับจำนวนสมาชิกกลุ่มออมทรัพย์เพื่อการผลิต เมื่อเปรียบเทียบในช่วงเดียวกันแล้ว พบว่ามีอัตราการชะลอตัวลดลงจาก 13,253 คน ในปี 2539 คงเหลือ 12,919 คน ในปี 2540 หรือร้อยละ 2.52 สาเหตุจากการที่สมาชิกกลุ่มออมทรัพย์เพื่อการผลิต ได้รับผลกระทบจากภาวะเศรษฐกิจของประเทศด้อย กลุ่มออมทรัพย์เพื่อการผลิตในบางอำเภอจำเป็นต้องยุบเลิกกิจการและในปี 2541 ก็ได้มีการขยายตัวเพิ่มขึ้น 15,812 คน หรือเพิ่มขึ้นร้อยละ 22.39 เนื่องจากประชาชนเห็นความสำคัญและร่วมกันจัดตั้งกลุ่มออมทรัพย์ขึ้นในชุมชน ในส่วนของเงินสัจจะสะสมเพิ่มขึ้นจาก 25,834,644 บาท ในปี 2539 เป็น 35,734,489 บาท ในปี 2540 หรือเพิ่มขึ้นร้อยละ 38.32 และเพิ่มขึ้นอย่างต่อเนื่องเป็น 36,948,972 บาท ในปี 2541 หรือเพิ่มขึ้นร้อยละ 3.39 (ตารางที่ 4.4)

การเปลี่ยนแปลงของการให้เงินกู้แก่สมาชิกกลุ่มออมทรัพย์เพื่อการผลิตตั้งแต่ปี 2539 – 2541 พบว่า คณะกรรมการบริหารกลุ่มออมทรัพย์เพื่อการผลิต มีการพิจารณาให้เงินกู้แก่สมาชิกของกลุ่มเพิ่มขึ้นอย่างต่อเนื่อง โดยมียอดเงินกู้เพิ่มขึ้นจาก 18,576,165 บาท ในปี 2539 เป็น 24,484,782 บาท หรือเพิ่มขึ้นร้อยละ 31.80 และในปี 2541 เพิ่มขึ้นเป็น 27,120,677 บาท หรือเพิ่มขึ้นร้อยละ 10.76 และเมื่อเปรียบเทียบสัดส่วนเงินกู้กับเงินสัจจะสะสมแล้ว ในปี 2539 มีสัดส่วนร้อยละ 71.90 ปี 2540 มีสัดส่วนร้อยละ 68.51 ปี 2541 มีสัดส่วนร้อยละ 73.40 ตามลำดับ ซึ่งในการเพิ่มเงินกู้ขึ้น ในบางอำเภอได้มีการกู้เงินจากสถาบันการเงินเพื่อปล่อยเงินกู้ให้กับสมาชิกอีกด้วย (ตารางที่ 4.5)

ตารางที่ 4.4 เปรียบเทียบจำนวนกลุ่ม สมาชิก และเงินสัจจะของกลุ่มออมทรัพย์ฯ จังหวัดลำปาง ปี 2539 - 2541

อำเภอ	ปี 2539			ปี 2540			ปี 2541		
	จำนวน (กลุ่ม)	สมาชิก (คน)	จำนวนเงิน (บาท)	จำนวน (กลุ่ม)	สมาชิก (คน)	จำนวนเงิน (บาท)	จำนวน (กลุ่ม)	สมาชิก (คน)	จำนวนเงิน (บาท)
เมืองลำปาง	12	795	663,760	13	956	2,596,467	28	1,625	1,432,180
ห้างฉัตร	15	1,807	2,898,137	15	1,858	5,631,265	20	2,545	6,295,604
เกาะคา	14	1,007	2,160,619	12	1,100	2,239,651	16	1,274	1,973,777
แม่ทะ	15	1,816	1,595,847	18	1,851	1,988,398	23	1,697	2,150,124
แม่มาะ	3	412	1,400,768	5	488	1,612,178	8	284	2,207,276
งาว	6	291	382,630	10	492	338,355	23	973	373,623
วังเหนือ	9	1,018	3,246,355	12	1,492	3,104,307	9	1,241	2,151,387
แจ้ห่ม	10	832	96,465	8	253	264,220	10	557	483,020
เด่น	26	3,171	5,463,602	26	2,027	9,927,156	26	3,078	12,230,826
แม่พริก	11	1,063	5,086,967	9	1,091	5,163,495	9	1,025	4,718,592
สบปราบ	2	181	362,781	4	271	454,825	4	271	446,436
เสริมงาม	9	767	2,425,213	10	897	2,398,190	11	921	2,391,275
เมืองปาน	2	93	51,500	4	143	15,982	6	321	94,852
รวม	134	13,253	25,834,644	146	12,919	35,734,489	193	15,812	36,948,972

ที่มา : จากระายงานประจำเดือนของสำนักงานพัฒนาชุมชนจังหวัดลำปาง

ตารางที่ 4.5 เปรียบเทียบจำนวนเงินตั้งสะสมและเงินกู้ของกลุ่มออมทรัพย์ฯ จังหวัดลำปาง ปี 2539 - 2541

อำเภอ	ปี 2539		ปี 2540		ปี 2541	
	เงินตั้งสะสม (บาท)	เงินกู้ (บาท)	เงินตั้งสะสม (บาท)	เงินกู้ (บาท)	เงินตั้งสะสม (บาท)	เงินกู้ (บาท)
เมืองลำปาง	663,760	178,888	2,596,467	1,565,733	1,432,180	647,675
ห้างฉัตร	2,898,137	4,306,431	5,631,265	1,497,144	6,295,604	6,236,964
เกาะคา	2,160,619	1,339,212	2,239,651	1,601,984	1,973,777	1,162,297
แม่ทะ	1,595,847	808,861	1,988,398	1,015,121	2,150,124	2,029,669
แม่มาะ	1,400,768	1,176,620	1,612,178	1,097,030	2,207,276	289,097
งาว	382,630	230,000	338,355	284,750	373,623	0
วังเหนือ	3,246,355	263,650	3,104,307	2,252,198	2,151,387	247,501
แจ้ห่ม	96,465	0	264,220	867,100	483,020	810,000
เถิน	5,463,602	5,470,704	9,927,156	9,273,000	12,230,826	10,127,950
แม่พริก	5,086,967	2,838,894	5,163,495	3,197,764	4,718,592	3,313,894
สบปราบ	362,781	347,943	454,825	0	446,436	0
เสริมงาม	2,425,213	1,614,962	2,398,190	1,833,048	2,391,275	2,255,630
เมืองปาน	51,500	0	15,982	0	94,852	0
รวม	25,834,644	18,576,165	35,734,489	24,484,872	36,948,972	27,120,677

ที่มา : จก รายงานประจำเดือนของสำนักงานพัฒนาชุมชนจังหวัดลำปาง

4.1.5 เปรียบเทียบการดำเนินงานของกลุ่มออมทรัพย์เพื่อการผลิตก่อนมีนโยบายเศรษฐกิจชุมชนพึ่งตนเองและเมื่อมี นโยบายเศรษฐกิจชุมชนพึ่งตนเอง

จากการศึกษาเปรียบเทียบการดำเนินงานของกลุ่มออมทรัพย์เพื่อการผลิต จังหวัดลำปาง ก่อนมีนโยบายเศรษฐกิจชุมชนพึ่งตนเองและเมื่อมีนโยบายเศรษฐกิจชุมชนพึ่งตนเอง พบว่ากิจกรรมการรับฝากเงิน สัจจะสะสมของสมาชิกทุกกลุ่มฯ มีการดำเนินงานครบ ร้อยละ 100.00 การให้กู้เงินประเภทฉุกเฉิน เมื่อเปรียบเทียบกันแล้วพบว่า หลังจากเมื่อมีนโยบายเศรษฐกิจชุมชนพึ่งตนเองมีการปล่อยเงินกู้ประเภทนี้ลดลงเพียงเล็กน้อย จากเดิมร้อยละ 21.67 คงปล่อยกู้เพียงร้อยละ 20.00 ส่วนการปล่อยเงินกู้ประเภทสามัญมีการขยายตัวเพิ่มขึ้น สามารถสนองความต้องการของสมาชิกกลุ่มออมทรัพย์เพื่อการผลิต ที่จะนำเงินไปใช้ในการลงทุนประกอบอาชีพได้ถึงร้อยละ 58.33 สำหรับการปล่อยกู้ให้แก่กลุ่มอาชีพของกลุ่มออมทรัพย์เพื่อการผลิต ยังอยู่ในระดับต่ำเพียงร้อยละ 0.83

นอกจากกลุ่มออมทรัพย์เพื่อการผลิตจะนำเงินสัจจะ ไปดำเนินการปล่อยเงินกู้ให้กับสมาชิกแล้ว พบว่ากลุ่มออมทรัพย์เพื่อการผลิตมีการนำเงินไปลงทุนกิจกรรมศูนย์สาธิตการตลาด เพื่อเป็นการจัดหาสินค้าอุปโภคบริโภค เพื่อบริการแก่สมาชิก และประชาชนในชุมชน เมื่อเปรียบเทียบกันทั้งสองช่วงแล้ว ยังอยู่ในระดับเดิมไม่เปลี่ยนแปลง สัดส่วนร้อยละ 5.83 ของกลุ่มออมทรัพย์เพื่อการผลิตที่ทำการศึกษา

กิจกรรมของกลุ่มออมทรัพย์ ที่สามารถจะนำเงินสัจจะ หรือเงินออมทรัพย์ที่สมาชิกร่วมระดมทุนไปลงทุนในกิจกรรมดังกล่าวข้างต้นแล้ว ยังสามารถนำเงินไปลงทุนในกิจกรรมอื่นๆ เพื่อรับซื้อผลผลิตทางการเกษตร หรือผลผลิตที่สมาชิกผลิตได้แล้วนำไปขายต่อเพื่อช่วยเหลือสมาชิกในด้านการตลาด ตลอดจนแก้ไขปัญหาการขายผลผลิตราคาถูก โดยการรวมกันขาย เพื่อชะลอให้ได้ราคาและจัดการถูกเอาเปรียบจากพ่อค้าคนกลางซึ่งกิจกรรมนี้ จากการสำรวจพบว่าไม่มีกลุ่มออมทรัพย์เพื่อการผลิตกลุ่มใดดำเนินการกิจกรรมนี้เลย

กิจกรรมธนาคารข้าวก็ถือเป็นอีกกิจกรรมหนึ่งที่กลุ่มออมทรัพย์เพื่อการผลิตที่มีความพร้อมสามารถดำเนินการได้ เพื่อเป็นการจัดหาข้าวเปลือกไว้สงเคราะห์ช่วยเหลือผู้ยากไร้ ขาดแคลนข้าวเพื่อการบริโภค หรือผู้มีฐานะยากจนในชุมชน ได้นำข้าวเปลือกไปใช้เพื่อทำพันธุ์ในกรณีที่เกิดความขาดแคลน หรือมีเหตุภัยพิบัติ จากการศึกษพบว่ากิจกรรมนี้ไม่มีกลุ่มออมทรัพย์เพื่อการผลิตกลุ่มใดดำเนินการเช่นกัน

ธุรกิจประเภทอื่นบางประเภท ที่กลุ่มออมทรัพย์เพื่อการผลิตจะดำเนินการเพื่อแสวงหากำไร ก็เป็นอีกทางเลือกหนึ่งที่กลุ่มฯสามารถดำเนินการได้ จากการสำรวจเปรียบเทียบกันแล้วทั้งก่อนมีนโยบายเศรษฐกิจชุมชนพึ่งตนเองและเมื่อมีนโยบายเศรษฐกิจชุมชนพึ่งตนเอง กิจกรรมที่เป็นธุรกิจเพื่อแสวงหากำไรของกลุ่มออมทรัพย์เพื่อการผลิต ยังมีไม่มากนัก ร้อยละ 3.33 ถึงร้อยละ 4.17 เท่านั้นและธุรกิจที่กลุ่มดำเนินการพบว่าเป็นการซื้อปัจจัยการผลิต เช่น ปุ๋ย ยาปราบศัตรูพืช ให้บริการแก่สมาชิกเท่านั้น (ตารางที่ 4.6)

ตารางที่ 4.6 เปรียบเทียบการดำเนินงานกิจกรรมของกลุ่มออมทรัพย์ฯ ก่อนมีนโยบายเศรษฐกิจชุมชนพึ่งตนเอง และเมื่อมีนโยบายเศรษฐกิจชุมชนพึ่งตนเอง

รายการ	ก่อนมีนโยบายเศรษฐกิจชุมชนพึ่งตนเอง		เมื่อมีนโยบายเศรษฐกิจชุมชนพึ่งตนเอง	
	ราย	ร้อยละ	ราย	ร้อยละ
1. การรับฝากเงิน				
มี	120	100.00	120	100.00
ไม่มี	0	0.00	0	-0.00
รวม	120	100.00	120	100.00
2. การให้กู้ยืม				
(ก) ประเภทฉุกเฉิน				
มี	26	21.67	24	20.00
ไม่มี	94	78.33	96	80.00
รวม	120	100.00	120	100.00
(ข) ประเภทสามัญ				
มี	59	49.17	70	58.33
ไม่มี	61	50.83	50	41.67
รวม	120	100.00	120	100.00
(ค) ให้กลุ่มอาชีพกู้ยืม				
มี	2	1.67	1	0.83
ไม่มี	118	98.33	119	99.17
รวม	120	100.00	120	100.00
3. การนำเงินออมทรัพย์ฯ ไปลงทุน				
ในกิจกรรมศูนย์สาธิตการตลาด				
มี	7	5.83	7	5.83
ไม่มี	113	94.17	113	94.17
รวม	120	100.00	120	100.00
4. การนำเงินออมทรัพย์ฯ ไปลงทุน				
ในกิจกรรมผู้จาง				
มี	0	0.00	0	0.00
ไม่มี	120	100.00	120	100.00
รวม	120	100.00	120	100.00

ตารางที่ 4.6 (ต่อ) เปรียบเทียบการดำเนินงานกิจกรรมของกลุ่มออมทรัพย์ฯ ก่อนมีนโยบายเศรษฐกิจชุมชนพึ่งตนเอง และเมื่อมีนโยบายเศรษฐกิจชุมชนพึ่งตนเอง

รายการ	ก่อนมีนโยบายเศรษฐกิจชุมชนพึ่งตนเอง		เมื่อมีนโยบายเศรษฐกิจชุมชนพึ่งตนเอง	
	ราย	ร้อยละ	ราย	ร้อยละ
5. การนำเงินออมทรัพย์ฯ ไปลงทุน				
ในกิจกรรมธนาคารข้าว				
มี	0	0.00	0	0.00
ไม่มี	120	100.00	120	100.00
รวม	120	100.00	120	100.00
6. การนำเงินออมทรัพย์ฯ ไปลงทุน				
ในธุรกิจจัดหาปัจจัยการผลิต				
แก่สมาชิก				
มี	5	4.17	4	3.33
ไม่มี	115	95.83	116	96.67
รวม	120	100.00	120	100.00

ที่มา : จากการสำรวจ

4.1.6 ความคิดเห็นในการดำเนินงานของกลุ่มออมทรัพย์เพื่อการผลิต

(1) การศึกษาความคิดเห็นในการดำเนินงานของกลุ่มออมทรัพย์เพื่อการผลิต จากประธานหรือผู้ที่ทำหน้าที่แทนประธานกลุ่มออมทรัพย์เพื่อการผลิตเกี่ยวกับสาเหตุผลที่มีการจัดตั้งกลุ่มออมทรัพย์เพื่อการผลิต พบว่า มีการจัดตั้งกลุ่มฯ จากการที่เจ้าหน้าที่แนะนำและสมาชิกเห็นชอบในหลักการถึงร้อยละ 90.00 เป็นอันดับแรก รองลงมาเป็นการจัดตั้งกลุ่มฯ จากเหตุผลที่สมาชิกในชุมชนขาดแคลนเงินทุนที่จะนำไปใช้ในการประกอบอาชีพและจัดสวัสดิการ ร้อยละ 60.00 และจัดตั้งกลุ่มออมทรัพย์เพื่อการผลิต ที่มาจากการเห็นตัวอย่างจากหมู่บ้านข้างเคียงดำเนินงานประสบความสำเร็จแล้ว ร้อยละ 40.83 แสดงว่า ทุกหมู่บ้านที่มีการจัดตั้งกลุ่มออมทรัพย์เพื่อการผลิต และเป็นความต้องการของชุมชนจริงๆ ที่จะแก้ไขปัญหาการขาดแคลนเงินทุนที่จะใช้ในการประกอบอาชีพ

(2) จากการศึกษาถึงวัตถุประสงค์ที่ชุมชนได้จัดตั้งกลุ่มออมทรัพย์เพื่อการผลิตขึ้นมา พบว่า วัตถุประสงค์ของกลุ่มออมทรัพย์เพื่อการผลิต ที่จะให้สมาชิกรู้จักการออมและนำเงินนั้นไปดำเนินกิจกรรมตามแนวทางของกลุ่มออมทรัพย์เพื่อการผลิต มีมากที่สุดถึง ร้อยละ 81.67 ซึ่งสอดคล้องกับสาเหตุที่มีการจัดตั้งกลุ่มออมทรัพย์เพื่อการผลิต รองลงมาเป็นวัตถุประสงค์เพื่อหากำไรมาแบ่งปันกันระหว่างสมาชิก ร้อยละ 50.00 และวัตถุประสงค์เพื่อจัดหาสินเชื่อแก่สมาชิกเป็นลำดับถัดมา ร้อยละ 44.17

(3) บุคคลที่มีความสำคัญในการดำเนินงานกลุ่มออมทรัพย์มากที่สุด จากการศึกษาพบว่า สมาชิกกลุ่มออมทรัพย์เพื่อการผลิตมีความสำคัญ สูงสุดร้อยละ 40.00 ลำดับถัดมาเป็นคณะกรรมการบริหารกลุ่มออมทรัพย์เพื่อการผลิตและคณะกรรมการฝ่ายทุกฝ่าย ร้อยละ 32.50 และเห็นว่าประธานกลุ่มออมทรัพย์มีความสำคัญต่อการดำเนินงานของกลุ่มร้อยละ 15.83 แสดงว่า กลุ่มให้ความสำคัญต่อสมาชิกมากและจะบริหารงานเพื่อสนองความต้องการของสมาชิกกลุ่ม

(4) การหาเงินทุนเพื่อจัดกิจกรรมสนองตอบแก่สมาชิก ตามแนวทางการดำเนินงานของกลุ่มออมทรัพย์เพื่อการผลิต จากการศึกษาพบว่า หากสมาชิกมีความต้องการเงินทุนเพื่อใช้ในการประกอบอาชีพแล้ว เงินของกลุ่มที่มีอยู่ยังไม่เพียงพอจะเลือกให้สมาชิกเพิ่มการฝากเงินตั้งจะสะสม เป็นอันดับแรก ร้อยละ 57.50 ลำดับถัดมา จึงจะขอกู้จากแหล่งกองทุนของภาครัฐ ร้อยละ 28.33 และเลือกที่จะกู้เงินจากธนาคารที่กลุ่มออมทรัพย์เพื่อการผลิตมีข้อตกลงด้วย ร้อยละ 14.17 แสดงให้เห็นว่ากลุ่มมีความต้องการเพิ่มเงินทุนเพื่อนำไปจัดกิจกรรมสนองตอบแก่สมาชิกด้วยการเพิ่มเงินฝากของสมาชิกกลุ่มมากกว่า ที่จะไปขอกู้เงินจากแหล่งอื่นแล้วมาดำเนินกิจกรรม

(5) ในกรณีที่กลุ่มออมทรัพย์เพื่อการผลิตเห็นว่ากลุ่มออมทรัพย์เพื่อการผลิต มีเงินออมทรัพย์อยู่เป็นจำนวนมากพอที่กลุ่มจะดำเนินกิจกรรมตามแนวทางการจัดตั้งกลุ่มออมทรัพย์เพื่อการผลิต จากการศึกษาพบว่า กลุ่มเลือกที่จะดำเนินกิจกรรมการให้กู้ยืมเงินแก่สมาชิกเป็นอันดับแรก ร้อยละ 80.00

ลำดับถัดมาเป็นการให้กู้ยืมเงินแก่กลุ่มอาชีพ ร้อยละ 53.33 และเห็นว่านำเงินออมทรัพย์นั้นไปลงทุน เพื่อจัดตั้งศูนย์สาธิตการตลาดเพื่อแก้ไขปัญหาการซื้อสินค้าราคาแพงโดยการร่วมกันซื้อร้อยละ 49.17 แสดงให้เห็นว่า กลุ่มออมทรัพย์เพื่อการผลิตให้ความสำคัญแก่สมาชิก ให้มีการนำเงินไปใช้ในการผลิต เพื่อให้ได้ผลิตผลที่ดี สมาชิกจะได้มีรายได้เพิ่มขึ้นหลังจากนั้นจึงจะช่วยเหลือสมาชิกในด้านสินค้าอุปโภคบริโภค

(6) หลักการดำเนินกิจกรรมของกลุ่มออมทรัพย์เพื่อการผลิต จากการศึกษาพบว่า การดำเนินกิจกรรมยึดความต้องการของสมาชิกเป็นหลัก โดยขอคำปรึกษาแนะนำจากเจ้าหน้าที่เกี่ยวข้องร้อยละ 54.19 ลำดับถัดมา ยึดแนวทางการดำเนินงานตามที่กรมการพัฒนาชุมชนกำหนด ร้อยละ 44.17 สำหรับกลุ่มที่ดำเนินงานตามความต้องการของคณะกรรมการบริหาร มีเพียงร้อยละ 1.66 แสดงให้เห็นว่า การดำเนินงานของกลุ่มมีความสอดคล้องกับแนวทางการจัดตั้งกลุ่ม และวัตถุประสงค์ของกลุ่ม ตั้งแต่แรก (ตารางที่ 4.7)

ตารางที่ 4.7 ความคิดเห็นในการดำเนินงานกลุ่มออมทรัพย์เพื่อการผลิต

รายการ	จำนวน	ร้อยละ
1. สาเหตุที่มีการจัดตั้งกลุ่มออมทรัพย์เพื่อการผลิต		
1.1 เจ้าหน้าที่แนะนำและสมาชิกเห็นชอบในหลักการ	108	90.00
1.2 เห็นตัวอย่างจากหมู่บ้านข้างเคียง	49	40.83
1.3 เจ้าหน้าที่ขอให้มีการจัดตั้งกลุ่มฯ	23	19.17
1.4 จัดตั้งเพื่อรองรับการสนับสนุนเงินงบประมาณจากราชการ	31	25.83
1.5 จัดตั้งขึ้นเพื่อส่วนหนึ่งของกิจกรรมประกวดต่างๆ	10	8.33
1.6 จัดตั้งขึ้นเนื่องจาก สมาชิกในชุมชนขาดแคลนเงินทุนที่จะนำไปใช้ในการประกอบอาชีพและจัดสวัสดิการ	72	60.00
1.7 อื่นๆ	2	1.67
2. วัตถุประสงค์ของการจัดตั้งกลุ่มออมทรัพย์เพื่อการผลิต		
2.1 เพื่อหากำไรมาแบ่งปันกันระหว่างสมาชิก	60	50.00
2.2 เพื่อจัดหาสินค้าแก่สมาชิก	53	44.17
2.3 ออมเงินให้ได้มาก ๆ แล้วนำมาเป็นคืนสมาชิก จากนั้นจึงเริ่มออมใหม่	19	15.83
2.4 นำเงินออมที่ได้ไปลงทุนด้านต่างๆ	25	20.83
2.5 เพื่อให้สมาชิกรู้จักการออม โดยการนำเงินฝากธนาคารเพื่อหวังดอกเบี้ย	32	26.67
2.6 เพื่อให้สมาชิกรู้จักการออมและนำเงินออมนั้นไปดำเนินกิจกรรมตามแนวทางกลุ่มออมทรัพย์	98	81.67
3. บุคคลที่มีความสำคัญในการดำเนินงานกลุ่มออมทรัพย์		
3.1 ประธาน	19	15.83
3.2 คณะกรรมการทุกฝ่าย	39	32.50
3.3 เจ้าหน้าที่พัฒนาชุมชน	14	11.67
3.4 สมาชิกกลุ่มออมทรัพย์เพื่อการผลิต	48	40.00
3.5 อื่น ๆ	0	0.00
4. การหาเงินทุนเพื่อจัดกิจกรรมสนองตอบแก่สมาชิก		
4.1 ให้สมาชิกเพิ่มการฝากเงินสะสมสะสม	69	57.50
4.2 ขอผู้เงินจากแหล่งกองทุนต่างๆ	34	28.33
4.3 ขอผู้เงินจากสถาบันการเงิน	17	14.17
5. ถ้ากลุ่มท่านมีเงินออมจำนวนมาก กิจกรรมที่กลุ่มจะดำเนินการ		
5.1 การให้กู้ยืมเงินแก่สมาชิก	96	80.00
5.2 ลงทุนจัดตั้งศูนย์สวัสดิการรตลาด	59	49.17
5.3 ลงทุนรับซื้อผลผลิตทางการเกษตรสินค้าหัตถกรรมเพื่อช่วยเหลือด้านการตลาด	28	23.33
5.4 การให้กู้ยืมเงินแก่กลุ่มอาชีพเพื่อนำไปลงทุน	64	53.33
5.5 ลงทุนในกิจกรรมอื่น ๆ	7	5.83
6. หลักการดำเนินงานกิจกรรมของกลุ่มออมทรัพย์เพื่อการผลิต		
6.1 ยึดแนวทางกิจกรรมตามที่กรมการพัฒนาชุมชนกำหนด	53	44.17
6.2 ยึดความต้องการของสมาชิกเป็นหลัก โดยขอคำปรึกษาจากเจ้าหน้าที่ที่เกี่ยวข้อง	65	54.17
6.3 ยึดความต้องการของคณะกรรมการบริหาร	2	1.66

ที่มา : จากการสำรวจ

หมายเหตุ : ความคิดเห็นแต่ละข้อตอบได้มากกว่า 1 รายการ

4.1.7 ความคาดหวังของคณะกรรมการบริหารกลุ่มออมทรัพย์เพื่อการผลิตในจังหวัดลำปาง จากการศึกษากลุ่มออมทรัพย์เพื่อการผลิตจังหวัดลำปางเกี่ยวกับความคาดหวังของคณะกรรมการบริหาร พบว่า มีความคาดหวังดังต่อไปนี้

(1) กลุ่มออมทรัพย์เพื่อการผลิตจะช่วยให้สมาชิกมีความเป็นอยู่ดีขึ้น คณะกรรมการบริหารมีความคาดหวังว่าสามารถช่วยได้ ร้อยละ 82.50 ไม่แน่ใจ ร้อยละ 15.83 และเห็นว่าช่วยไม่ได้ ร้อยละ 1.67

(2) กลุ่มออมทรัพย์เพื่อการผลิตจะเป็นแหล่งเงินกู้เพื่อช่วยเหลือสมาชิก คณะกรรมการบริหารมีความคาดหวังว่า สามารถช่วยเหลือสมาชิกเกี่ยวกับเงินกู้ได้ ร้อยละ 91.67 ไม่แน่ใจ ร้อยละ 5.00 และมีความเห็นว่าไม่สามารถช่วยได้ ร้อยละ 3.33

(3) กลุ่มออมทรัพย์เพื่อการผลิตจะเป็นแหล่งจัดหาปัจจัยการผลิต และสินค้าอุปโภค บริโภค ช่วยเหลือสมาชิก ด้วยการจัดตั้งศูนย์สาธิตการตลาด พบว่าคณะกรรมการบริหารมีความเห็นช่วยได้ ร้อยละ 76.67 ไม่แน่ใจ ร้อยละ 17.50 และเห็นว่าไม่สามารถช่วยได้ ร้อยละ 5.83

(4) กลุ่มออมทรัพย์เพื่อการผลิตจะเป็นแหล่งช่วยเหลือในด้านการรับซื้อผลผลิต จากสมาชิก และดำเนินงานด้านการตลาดให้กับสมาชิก ในแนวทางกิจกรรมอื่นๆ คณะกรรมการบริหารมีความคาดหวังว่า สามารถช่วยได้ ร้อยละ 68.33 ไม่แน่ใจ ร้อยละ 22.50 และมีความเห็นว่า ช่วยไม่ได้ ร้อยละ 9.17

(5) กลุ่มออมทรัพย์เพื่อการผลิต จะเป็นแหล่งเงินกู้ที่มีอัตราดอกเบี้ยต่ำ ในการให้บริการเงินกู้แก่สมาชิก คณะกรรมการบริหารมีความคาดหวังว่า สามารถจัดบริการเงินกู้ดอกเบี้ยต่ำแก่สมาชิกได้ 88.33 คณะกรรมการบริหารไม่แน่ใจ ร้อยละ 10.84 และมีความเห็นว่าไม่เป็นแหล่งเงินกู้ดอกเบี้ยต่ำ ร้อยละ 0.83 (ตารางที่ 4.8)

ตารางที่ 4.8 ความคาดหวังของคณะกรรมการกลุ่มออมทรัพย์เพื่อการผลิต จังหวัดลำปาง

รายการ	ช่วยได้	ไม่ได้	ไม่แน่ใจ
	จำนวน (ราย)	จำนวน (ราย)	จำนวน (ราย)
1. กลุ่มออมทรัพย์เพื่อการผลิตจะช่วยให้สมาชิก มีความเป็นอยู่ที่ดีขึ้น	99 (82.50)	2 (1.67)	19 (15.83)
2. กลุ่มออมทรัพย์เพื่อการผลิตจะเป็นแหล่งเงิน กู้เพื่อช่วยเหลือสมาชิก	110 (91.67)	4 (3.33)	6 (5.00)
3. กลุ่มออมทรัพย์เพื่อการผลิตจะเป็นแหล่ง จัดหาปัจจัยการผลิต และสินค้าอุปโภค บริโภคเพื่อช่วยเหลือสมาชิก	92 (76.67)	7 (5.83)	21 (17.50)
4. กลุ่มออมทรัพย์เพื่อการผลิตจะเป็นแหล่ง ช่วยเหลือในด้านการซื้อ-ขาย ผลผลิตให้กับ สมาชิก	82 (68.33)	11 (9.17)	27 (22.50)
5. กลุ่มออมทรัพย์เพื่อการผลิต จะเป็นแหล่งเงินกู้ ที่มีอัตราดอกเบี้ยต่ำ ในการบริการแก่สมาชิก	106 (88.33)	1 (0.83)	13 (10.84)

ที่มา : จากการสำรวจ

หมายเหตุ : ตัวเลขในวงเล็บคือร้อยละ

4.1.8 สภาพปัญหาของกลุ่มออมทรัพย์เพื่อการผลิต จังหวัดลำปาง

จากการศึกษากลุ่มออมทรัพย์เพื่อการผลิตในจังหวัดลำปางด้านสภาพปัญหาจากคณะกรรมการบริหารกลุ่มออมทรัพย์เพื่อการผลิตพบว่า สภาพปัญหาที่เกิดขึ้นสามารถ จัดลำดับสภาพปัญหาตามลำดับความสำคัญได้ดังนี้

- (1) สมาชิกขาดความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับเรื่องกลุ่มออมทรัพย์เพื่อการผลิต ร้อยละ 71.67
- (2) คณะกรรมการบริหารกลุ่มออมทรัพย์เพื่อการผลิต ขาดความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับเรื่องกลุ่มออมทรัพย์เพื่อการผลิต ร้อยละ 47.50
- (3) กลุ่มออมทรัพย์เพื่อการผลิตไม่มีการจัดกิจกรรมอื่น ๆ นอกจากการออมเงินเพียงอย่างเดียว ร้อยละ 41.67
- (4) การดำเนินงานของกลุ่มออมทรัพย์เพื่อการผลิตไม่มีแผนงานโครงการ เป้าหมาย ร้อยละ 35.00
- (5) เจ้าหน้าที่ที่รับผิดชอบประจำตำบลมีการโยกย้ายบ่อยครั้ง และไม่มีการติดตามงานอย่างต่อเนื่อง ร้อยละ 21.67
- (6) การจัดตั้งกลุ่มออมทรัพย์เพื่อการผลิตไว้เพื่อขอรับการช่วยเหลือด้านการเงินจากแหล่งอื่น จึงทำให้ไม่มีกิจกรรมของตนเอง ร้อยละ 20.83
- (7) คณะกรรมการบริหารกลุ่มออมทรัพย์เพื่อการผลิต ขาดความรับผิดชอบต่อการดำเนินงานของกลุ่ม ร้อยละ 19.17
- (8) คณะกรรมการบริหารกลุ่มออมทรัพย์เพื่อการผลิต ไม่มีการประชุมและไม่แสดงผลการดำเนินงาน ร้อยละ 17.50
- (9) ขาดเจ้าหน้าที่ที่มีความรู้ในการส่งเสริมงานของกลุ่มออมทรัพย์เพื่อการผลิต ร้อยละ 10.00
- (10) ปัญหาอื่น ๆ ร้อยละ 4.17 ได้แก่ปัญหาด้านสมาชิกส่งเงินกู้ไม่เป็นไปตามที่กำหนด

จะเห็นว่าปัญหาต่าง ๆ ที่คณะกรรมการบริหารกลุ่มออมทรัพย์เสนอไว้นั้น พบว่า ปัญหาสมาชิกขาดความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับเรื่องกลุ่มออมทรัพย์มากที่สุด ร้อยละ 71.67 แสดงว่ากลุ่มขาดการให้ความรู้ด้านนี้แก่สมาชิก รองลงมาคือ การที่คณะกรรมการบริหารกลุ่มออมทรัพย์ ก็ขาดความรู้ความเข้าใจ อย่างแท้จริงในด้านบริหารงาน การจัดกิจกรรมของกลุ่มออมทรัพย์เพื่อการผลิต ทำให้มีผลเกี่ยวเนื่องถึงปัญหาที่กลุ่มออมทรัพย์เพื่อการผลิตไม่มีการจัดกิจกรรมอื่น ๆ นอกจากการออมทรัพย์อย่างเดียว และปัญหาที่กลุ่มออมทรัพย์เพื่อการผลิตดำเนินงานแบบไม่มีแผนงาน โครงการ เป้าหมายรองรับ เป็นลำดับถัดมา (ตารางที่ 4.9)

ตารางที่ 4.9 สภาพปัญหาของกลุ่มออมทรัพย์เพื่อการผลิต จังหวัดลำปาง

รายการ	จำนวน (ราย)	ร้อยละ
1. สมาชิกขาดความรู้ความเข้าใจเรื่องกลุ่มออมทรัพย์	86	71.67
2. คณะกรรมการบริหารกลุ่มฯขาดความรู้ความเข้าใจเรื่องกลุ่มออมทรัพย์	57	47.50
3. การดำเนินงานของกลุ่มไม่มีแผนงาน / โครงการ / เป้าหมาย	42	35.00
4. จัดตั้งกลุ่มออมทรัพย์ ไว้เพื่อขอรับการช่วยเหลือการเงินจากแหล่งอื่น	25	20.83
5. กลุ่มออมทรัพย์เพื่อการผลิต ไม่มีการจัดกิจกรรมอื่นๆเลย นอกจากการออมเงินเพียงอย่างเดียว	50	41.67
6. ขาดเจ้าหน้าที่ที่มีความรู้ ในการส่งเสริมงานของกลุ่มออมทรัพย์	12	10.00
7. เจ้าหน้าที่รับผิดชอบ มีการโยกย้ายบ่อยครั้ง และไม่มีการติดตามงาน	26	21.67
8. คณะกรรมการบริหารกลุ่มฯ ไม่มีการประชุม และไม่แสดงผลงาน	21	17.50
9. คณะกรรมการบริหารขาดความรับผิดชอบต่อกลุ่มฯ	23	19.17
10. อื่น ๆ	5	4.17

ที่มา : จากการสำรวจ

หมายเหตุ : ตอบได้มากกว่า 1 ข้อ

4.2 ด้านเจ้าหน้าที่ของสำนักงานพัฒนาชุมชนอำเภอ

4.2.1 ข้อมูลทั่วไปของเจ้าหน้าที่สำนักงานพัฒนาชุมชนอำเภอ

จากการศึกษาเจ้าหน้าที่ของสำนักงานพัฒนาชุมชนอำเภอซึ่งประกอบด้วยพัฒนาการอำเภอและพัฒนากร รวมจำนวน 26 ราย จากการศึกษาเป็นเพศชาย ร้อยละ 61.54 เพศหญิง ร้อยละ 38.46 ส่วนใหญ่มีการศึกษาในระดับปริญญาตรี ร้อยละ 84.62 สูงกว่าระดับปริญญาตรี และระดับประกาศนียบัตรวิชาชีพมีสัดส่วนเท่ากัน ร้อยละ 7.69 ระยะเวลาที่เจ้าหน้าที่เข้าปฏิบัติงานด้านการพัฒนาชุมชน 20 ปีขึ้นไป ร้อยละ 42.31 เข้าปฏิบัติงานด้านการพัฒนาชุมชนระยะเวลา 16-20 ปี ร้อยละ 30.77 เข้าปฏิบัติงานด้านการพัฒนาชุมชนระยะเวลา 1-5 ปี ร้อยละ 15.38 เข้าปฏิบัติงานด้านการพัฒนาชุมชนระยะเวลา 11-15 ปี ร้อยละ 11.54 แสดงว่าเจ้าหน้าที่ผู้ปฏิบัติงานในพื้นที่มีความรู้ในระดับปริญญาตรีเป็นส่วนใหญ่ ส่วนผู้ที่จบการศึกษาค่ำกว่าระดับปริญญาตรีมีเพียงเล็กน้อย ร้อยละ 7.69 เจ้าหน้าที่ของสำนักงานพัฒนาชุมชนอำเภอส่วนใหญ่เข้าปฏิบัติงานพัฒนาชุมชน มีระยะเวลา มากกว่า 20 ปี ร้อยละ 42.31 (ตารางที่ 4.10)

ตารางที่ 4.10 ข้อมูลทั่วไปของเจ้าหน้าที่สำนักงานพัฒนาชุมชนอำเภอ

รายการ	จำนวน (ราย)	ร้อยละ
1. เพศ		
ชาย	16	61.54
หญิง	10	38.46
รวม	26	100.00
2. การศึกษา		
ปวช./ปกศ.	2	7.69
อนุปริญญา	0	0.00
ปริญญาตรี	22	84.62
สูงกว่าปริญญาตรี	2	7.69
รวม	26	100.00
3. ระยะเวลาที่ทำงานพัฒนาชุมชน		
1-5 ปี	4	15.38
6-10 ปี	0	0.00
11-15 ปี	3	11.54
16-20 ปี	8	30.77
20 ปีขึ้นไป	11	42.31
รวม	26	100.00

ที่มา : จากการสำรวจ

4.2.2 ความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับเรื่องกลุ่มออมทรัพย์เพื่อการผลิต และแนวนโยบายเศรษฐกิจชุมชนพึ่งตนเอง

(1) ความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับเรื่องนโยบายเศรษฐกิจชุมชนพึ่งตนเอง จากการศึกษาพบว่า เจ้าหน้าที่ของสำนักงานพัฒนาชุมชนอำเภอมีความรู้ความเข้าใจ เกี่ยวกับนโยบายเศรษฐกิจชุมชนพึ่งตนเองชัดเจน ร้อยละ 61.54 และมีความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับนโยบายเศรษฐกิจชุมชนพึ่งตนเองชัดเจนมาก ร้อยละ 38.46 แสดงว่าเจ้าหน้าที่ของสำนักงานพัฒนาชุมชนอำเภอมีความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับแนวนโยบายเศรษฐกิจชุมชนพึ่งตนเองเป็นอย่างดี

(2) ความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับเรื่องกลุ่มออมทรัพย์เพื่อการผลิต จากการศึกษาพบว่า เจ้าหน้าที่ของสำนักงานพัฒนาชุมชนอำเภอมีความรู้ความเข้าใจเรื่องกลุ่มออมทรัพย์เพื่อการผลิตมาก ร้อยละ 61.54 และมีความรู้ความเข้าใจปานกลางเรื่องกลุ่มออมทรัพย์เพื่อการผลิต ร้อยละ 38.46 แสดงว่าเจ้าหน้าที่ของสำนักงานพัฒนาชุมชนอำเภอมีความพร้อมด้านวิชาการที่จะเื้ออำนวยการดำเนินงานของกลุ่มออมทรัพย์เพื่อการผลิต

(3) การฝึกอบรมเกี่ยวกับการพัฒนาอาชีพ และเงินทุน จากการศึกษา เจ้าหน้าที่สำนักงานพัฒนาชุมชนอำเภอพบว่า เจ้าหน้าที่เคยเข้ารับการฝึกอบรมเกี่ยวกับการพัฒนาอาชีพและเงินทุนมาแล้ว ร้อยละ 61.54 และมีเจ้าหน้าที่ของสำนักงานพัฒนาชุมชนอำเภอยังไม่เคยเข้ารับการฝึกอบรมเกี่ยวกับการพัฒนาอาชีพและเงินทุน ร้อยละ 38.46 (ตารางที่ 4.11)

ตารางที่ 4.11 ความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับเรื่อง กลุ่มออมทรัพย์เพื่อการผลิตและแผนนโยบายเศรษฐกิจชุมชนพึ่งตนเอง

รายการ	จำนวน (ราย)	ร้อยละ
1. นโยบายเศรษฐกิจชุมชนพึ่งตนเอง		
ชัดเจนมาก	10	38.46
ชัดเจน	16	61.54
ไม่ชัดเจน	0	0.00
รวม	26	100.00
2. ความรู้เรื่องกลุ่มออมทรัพย์เพื่อการผลิต		
มีความรู้มาก	16	61.54
มีความรู้ปานกลาง	10	38.46
ไม่ชัดเจน	0	0.00
รวม	26	100.00
3. การฝึกอบรมเกี่ยวกับการพัฒนาอาชีพ และเงินทุน		
เคย	16	61.54
ไม่เคย	10	38.46
รวม	26	100.00

ที่มา : จากการสำรวจ

4.2.3 ความรู้ของเจ้าหน้าที่เกี่ยวกับกิจกรรมต่าง ๆ ของกลุ่มออมทรัพย์เพื่อการผลิต

- (1) ความรู้เกี่ยวกับกิจกรรมการรับฝากเงินของกลุ่มออมทรัพย์เพื่อการผลิต จากการศึกษาพบว่า เจ้าหน้าที่สำนักงานพัฒนาชุมชนอำเภอ ร้อยละ 80.77 มีความรู้มากเกี่ยวกับกิจกรรมการรับฝากเงินของกลุ่มออมทรัพย์เพื่อการผลิต เจ้าหน้าที่สำนักงานพัฒนาชุมชนอำเภอ ร้อยละ 19.23 มีความรู้ปานกลางเกี่ยวกับกิจกรรมการรับฝากเงินของกลุ่มออมทรัพย์เพื่อการผลิต แสดงว่าเจ้าหน้าที่ของสำนักงานพัฒนาชุมชนส่วนใหญ่มีความรู้ด้านการรับฝากเงินของกลุ่มออมทรัพย์เป็นอย่างดี
- (2) ความรู้เกี่ยวกับการกู้ยืมเงินของกลุ่มออมทรัพย์เพื่อการผลิต จากการศึกษาพบว่า เจ้าหน้าที่สำนักงานพัฒนาชุมชนอำเภอ ร้อยละ 76.92 มีความรู้มากในกิจกรรมการให้กู้ยืมเงินของกลุ่มออมทรัพย์เพื่อการผลิต เจ้าหน้าที่สำนักงานพัฒนาชุมชนอำเภอ ร้อยละ 23.08 มีความรู้ปานกลางในกิจกรรมการให้กู้ยืมเงินของกลุ่มออมทรัพย์เพื่อการผลิต
- (3) ความรู้เกี่ยวกับกิจกรรมศูนย์สาธิตการตลาด จากการศึกษาพบว่า เจ้าหน้าที่สำนักงานพัฒนาชุมชนอำเภอ ร้อยละ 69.23 มีความรู้มากเกี่ยวกับกิจกรรมศูนย์สาธิตการตลาด เจ้าหน้าที่สำนักงานพัฒนาชุมชนอำเภอ ร้อยละ 30.77 มีความรู้ปานกลางในกิจกรรมศูนย์สาธิตการตลาด
- (4) ความรู้เกี่ยวกับกิจกรรมยุงฉาง จากการศึกษาพบว่าเจ้าหน้าที่สำนักงานพัฒนาชุมชนอำเภอ ร้อยละ 53.85 มีความรู้มากในกิจกรรมยุงฉาง เจ้าหน้าที่ของสำนักงานพัฒนาชุมชนอำเภอ ร้อยละ 38.46 มีความรู้ปานกลางในกิจกรรมยุงฉาง
- (5) ความรู้เกี่ยวกับกิจกรรมธนาคารข้าว จากการศึกษาพบว่าเจ้าหน้าที่สำนักงานพัฒนาชุมชนอำเภอ ร้อยละ 61.54 มีความรู้มากในกิจกรรมธนาคารข้าว เจ้าหน้าที่สำนักงานพัฒนาชุมชนอำเภอ ร้อยละ 38.46 มีความรู้ปานกลางในกิจกรรมธนาคารข้าว

เมื่อเปรียบเทียบในแต่ละกิจกรรมของกลุ่มออมทรัพย์เพื่อการผลิตแล้วแสดงให้เห็นว่าเจ้าหน้าที่ของสำนักงานพัฒนาชุมชนอำเภอมีความรู้มากในกิจกรรมของกลุ่มออมทรัพย์เพื่อการผลิต จัดลำดับได้ดังนี้ คือ การรับฝากเงินของกลุ่มออมทรัพย์เพื่อการผลิต ศูนย์สาธิตการตลาด กิจกรรมธนาคารข้าว ส่วนลำดับท้าย คือ กิจกรรมยุงฉาง (ตารางที่ 4.12)

ตารางที่ 4.12 ความรู้ของเจ้าหน้าที่เกี่ยวกับกิจกรรมต่าง ๆ ของกลุ่มออมทรัพย์เพื่อการผลิต

รายการ	มาก จำนวน (ราย)	ปานกลาง จำนวน (ราย)	น้อย จำนวน (ราย)
1. การรับฝากเงินของกลุ่มออมทรัพย์ฯ	21 (80.77)	5 (19.23)	0 (0.00)
2. การกู้ยืมเงินของกลุ่มออมทรัพย์	20 (76.92)	6 (23.08)	0 (0.00)
3. ศูนย์สาธิตการตลาด	18 (69.23)	8 (30.77)	0 (0.00)
4. กิจกรรมผู้ฉงนาง	14 (53.85)	12 (46.15)	0 (0.00)
5. กิจกรรมธนาคารข้าว	16 (61.54)	10 (38.46)	0 (0.00)

ที่มา : จากการสำรวจ

หมายเหตุ : ตัวเลขในวงเล็บคือร้อยละ

4.2.4 ความรู้ความเข้าใจของเจ้าหน้าที่ด้านอื่น ๆ ที่เกี่ยวข้องกับการดำเนินงานกลุ่มออมทรัพย์ เพื่อการผลิต

- (1) ความรู้ความเข้าใจที่เกี่ยวกับเรื่องทุนของกลุ่ม จากการศึกษาพบว่า เจ้าหน้าที่ของสำนักงานพัฒนาชุมชนอำเภอ ร้อยละ 76.92 มีความรู้ความเข้าใจมากเกี่ยวกับเรื่องทุนของกลุ่ม เจ้าหน้าที่ของสำนักงานพัฒนาชุมชนอำเภอ ร้อยละ 23.08 มีความรู้ความเข้าใจปานกลางเกี่ยวกับเรื่องทุนของกลุ่ม
- (2) ความรู้ความเข้าใจที่เกี่ยวกับเรื่องเงินทุนหมุนเวียนจากการศึกษาพบว่า เจ้าหน้าที่ของสำนักงานพัฒนาชุมชนอำเภอ ร้อยละ 69.23 มีความรู้มากในเรื่องเงินทุนหมุนเวียน เจ้าหน้าที่สำนักงานพัฒนาชุมชนอำเภอ ร้อยละ 30.77 มีความรู้ความเข้าใจปานกลางในเรื่องเงินทุนหมุนเวียน
- (3) ความรู้ความเข้าใจที่เกี่ยวกับระบบการบัญชีของกลุ่มออมทรัพย์เพื่อการผลิต จากการศึกษาค้นคว้าพบว่า เจ้าหน้าที่ของสำนักงานพัฒนาชุมชนอำเภอ ร้อยละ 69.23 มีความรู้ปานกลางในเรื่องระบบการบัญชี เจ้าหน้าที่สำนักงานพัฒนาชุมชนอำเภอ ร้อยละ 23.08 มีความรู้มากในเรื่องระบบบัญชี มีเจ้าหน้าที่ของสำนักงานพัฒนาชุมชนอำเภอส่วนน้อย ร้อยละ 7.69 มีความรู้ในเรื่องการบัญชีน้อย แสดงให้เห็นว่า เจ้าหน้าที่ส่วนใหญ่ที่ปฏิบัติงานเกี่ยวกับกลุ่มออมทรัพย์เพื่อการผลิตยังมีความรู้ในเรื่องระบบการบัญชีปานกลาง
- (4) ความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับเรื่องอัตราดอกเบี้ย เงินปันผล เงินเฉลี่ยคืน ในการดำเนินงานของกลุ่มออมทรัพย์เพื่อการผลิต จากการศึกษาค้นคว้าพบว่า เจ้าหน้าที่ของสำนักงานพัฒนาชุมชนอำเภอ ร้อยละ 57.69 มีความรู้ปานกลางในเรื่องของอัตราดอกเบี้ย เงินปันผล เงินเฉลี่ยคืน เจ้าหน้าที่สำนักงานพัฒนาชุมชน ร้อยละ 42.31 มีความรู้มากในเรื่องของอัตราดอกเบี้ย เงินปันผล เงินเฉลี่ยคืน แสดงให้เห็นว่าในเรื่องของอัตราดอกเบี้ย เงินปันผล และเงินเฉลี่ยคืน เจ้าหน้าที่ของสำนักงานพัฒนาชุมชนอำเภอส่วนใหญ่ยังมีความรู้ปานกลาง
- (5) ความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับเรื่องการตลาดสินค้าหัตถกรรม จากการศึกษาค้นคว้าพบว่า เจ้าหน้าที่ของสำนักงานพัฒนาชุมชนอำเภอ ร้อยละ 65.38 มีความรู้ปานกลาง ด้านการตลาดสินค้าหัตถกรรม เจ้าหน้าที่ของสำนักงานพัฒนาชุมชนอำเภอ ร้อยละ 19.23 มีความรู้มากเกี่ยวกับการตลาดสินค้าหัตถกรรม เจ้าหน้าที่ของสำนักงานพัฒนาชุมชนอำเภอ ร้อยละ 15.39 มีความรู้เกี่ยวกับการตลาดสินค้าหัตถกรรมแสดงให้เห็นว่า ส่วนใหญ่แล้วเจ้าหน้าที่ของสำนักงานพัฒนาชุมชนอำเภอที่ปฏิบัติงานเกี่ยวข้องกับการกลุ่มออมทรัพย์เพื่อการผลิต มีความรู้เกี่ยวกับการตลาดสินค้าหัตถกรรมปานกลาง
- (6) ความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับเรื่องการตลาดสินค้าเกษตร จากการศึกษาค้นคว้าพบว่า เจ้าหน้าที่ของสำนักงานพัฒนาชุมชนอำเภอ ร้อยละ 61.54 มีความรู้ปานกลางเกี่ยวกับการตลาดสินค้าเกษตร เจ้าหน้าที่ของสำนักงานพัฒนาชุมชนอำเภอ ร้อยละ 23.07 มีความรู้เกี่ยวกับการตลาดสินค้าเกษตร มีเจ้าหน้าที่ของสำนักงานพัฒนาชุมชนอำเภอ ร้อยละ 15.39 มีความรู้มากเรื่องการตลาดสินค้าเกษตร

ผลจากการศึกษาแสดงให้เห็นว่า ส่วนใหญ่แล้วเจ้าหน้าที่ของสำนักงานพัฒนาชุมชนอำเภอ มีความรู้ปานกลางเกี่ยวกับเรื่องการตลาดสินค้าเกษตร

(7) ความรู้ความเข้าใจที่เกี่ยวกับการกำหนดราคาสินค้า ทั้งสินค้าหัตถกรรมและสินค้าเกษตรกรรม ผลจากการศึกษาพบว่า เจ้าหน้าที่ของสำนักงานพัฒนาชุมชนอำเภอ ร้อยละ 69.23 มีความรู้ปานกลางในเรื่องการกำหนดราคาสินค้า เจ้าหน้าที่ของสำนักงานพัฒนาชุมชนอำเภอมีความรู้มาก และมีความรู้น้อยเท่ากันเกี่ยวกับเรื่องการกำหนดราคาสินค้า ร้อยละ 15.39 แสดงให้เห็นว่า ความรู้ที่เกี่ยวข้องกับการกำหนดราคาสินค้า ของเจ้าหน้าที่สำนักงานพัฒนาชุมชนอำเภอที่ปฏิบัติงานรับผิดชอบกลุ่มออมทรัพย์เพื่อการผลิต มีความรู้เรื่องการกำหนดราคาสินค้าปานกลาง

(8) ความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับระบบการใช้เครื่องจักร ด้วง วัต ที่ถูกต้องเพื่อเป็นการป้องกันมิให้ถูกเอาเปรียบจากการใช้เครื่องจักร ด้วง วัต ในการค้าขายจากการศึกษาพบว่าเจ้าหน้าที่ร้อยละ 80.77 มีความรู้ปานกลางเกี่ยวกับระบบการจักรด้วง วัต เจ้าหน้าที่สำนักงานพัฒนาชุมชนอำเภอ ร้อยละ 11.54 มีความรู้น้อยเกี่ยวกับระบบการใช้เครื่องจักรด้วง วัต เจ้าหน้าที่สำนักงานพัฒนาชุมชนอำเภอ ร้อยละ 7.69 มีความรู้มากเกี่ยวกับระบบการใช้เครื่องจักรด้วง วัต แสดงว่าจากการศึกษาเจ้าหน้าที่ของสำนักงานพัฒนาชุมชนอำเภอส่วนใหญ่มีความรู้เรื่องระบบการใช้เครื่องจักรด้วง วัตระดับปานกลาง

(9) ความรู้ในเรื่องการศึกษาความเป็นไปได้ในการลงทุนในชนบทของกลุ่มออมทรัพย์เพื่อการผลิต จากการศึกษาพบว่าเจ้าหน้าที่ของสำนักงานพัฒนาชุมชนอำเภอ ร้อยละ 80.77 มีความรู้ปานกลางเกี่ยวกับการศึกษาความเป็นไปได้ในการลงทุนและ ร้อยละ 11.54 มีความรู้มากเกี่ยวกับการศึกษาความเป็นไปได้ในการลงทุนแสดงให้เห็นว่า เจ้าหน้าที่ส่วนใหญ่มีความรู้ปานกลางเกี่ยวกับการศึกษาความเป็นไปได้ในการลงทุน

จากการศึกษาความรู้ความเข้าใจที่เกี่ยวข้องกับการดำเนินงานกลุ่มออมทรัพย์เพื่อการผลิต ของเจ้าหน้าที่สำนักงานพัฒนาชุมชนอำเภอ ปรากฏว่า เจ้าหน้าที่สำนักงานพัฒนาชุมชนอำเภอจะมีความรู้มากใน 2 หัวเรื่อง คือทุนของกลุ่มและทุนหมุนเวียน ส่วนความรู้ด้านอื่นเจ้าหน้าที่สำนักงานพัฒนาชุมชนอำเภอมีความรู้ปานกลางเป็นส่วนใหญ่ในเรื่องดังต่อไปนี้ คือ ระบบการจักรด้วง วัต การศึกษาความเป็นไปได้ในการลงทุน การบัญชี การกำหนดราคาสินค้า การตลาดสินค้าหัตถกรรม การตลาดสินค้าเกษตรและเรื่องอัตราดอกเบี้ย เงินปันผล เงินเฉลี่ยคืน ตามลำดับ(ตารางที่ 4.13)

ตารางที่ 4.13 ความรู้ความเข้าใจของเจ้าหน้าที่ด้านอื่น ๆ ที่เกี่ยวข้องกับการดำเนินงานกลุ่มออมทรัพย์
เพื่อการผลิต

รายการ	มาก จำนวน (ราย)	ปานกลาง จำนวน (ราย)	น้อย จำนวน (ราย)
ทุนของกลุ่ม	20 (76.92)	6 (23.08)	0 (0.00)
ทุนหมุนเวียน	18 (69.23)	8 (30.77)	0 (0.00)
การบัญชี	6 (23.08)	18 (69.23)	2 (7.69)
อัตราดอกเบี้ย/เงินปันผล/เงินเฉลี่ยคืน	11 (42.31)	15 (57.69)	0 (0.00)
การตลาดสินค้าหัตถกรรม	5 (19.23)	17 (65.38)	4 (15.39)
การตลาดสินค้าเกษตร	4 (15.39)	16 (61.54)	6 (23.07)
การกำหนดราคาสินค้า	4 (15.39)	18 (69.23)	4 (15.38)
ระบบการชั่งตวงวัด	2 (7.69)	21 (80.77)	3 (11.54)
การศึกษาความเป็นไปได้ในการลงทุน	2 (7.69)	21 (80.77)	3 (11.54)

ที่มา : จากการสำรวจ

หมายเหตุ : ตัวเลขในวงเล็บคือร้อยละ

4.2.5 ความคิดเห็นเกี่ยวกับการจัดตั้งกลุ่มออมทรัพย์เพื่อการผลิตตามแนวทางเศรษฐกิจชุมชน พึ่งตนเอง

- (1) การจัดตั้งกลุ่มออมทรัพย์เพื่อการผลิต ในช่วงนโยบายเศรษฐกิจชุมชนพึ่งตนเอง ในเขตพื้นที่อำเภอต่าง ๆ ของจังหวัดลำปาง จากการศึกษา พบว่า ชุมชนให้ความสำคัญและต้องการให้มีการจัดตั้งกลุ่มออมทรัพย์เพื่อการผลิต ร้อยละ 61.51 ชุมชนให้ความสำคัญแต่ยังไม่ต้องการให้มีการจัดตั้งกลุ่มออมทรัพย์เพื่อการผลิต ร้อยละ 34.62 และชุมชนไม่ให้ความสำคัญและไม่ต้องการให้มีการจัดตั้งกลุ่มออมทรัพย์เพื่อการผลิต ร้อยละ 3.85 แสดงให้เห็นว่า ทุกชุมชนในแต่ละอำเภอของจังหวัดลำปาง ส่วนใหญ่ให้ความสำคัญและต้องการให้มีการจัดตั้งกลุ่มออมทรัพย์เพื่อการผลิต
- (2) การส่งเสริมการจัดตั้งกลุ่มออมทรัพย์เพื่อการผลิตของเจ้าหน้าที่ระดับอำเภอ จากการศึกษา พบว่าปัญหาที่พบมากที่สุด ร้อยละ 80.77 เป็นปัญหาเรื่องคน รองลงมาได้แก่ ปัญหาเรื่องวิชาการ และ ปัญหาเรื่องงบประมาณ วิธีการปฏิบัติงาน อุปกรณ์และเครื่องมือ
- (3) การสนับสนุนการจัดตั้งกลุ่มออมทรัพย์เพื่อการผลิต ในช่วงก่อนการใช้นโยบายเศรษฐกิจชุมชนพึ่งตนเอง กับเมื่อมีการนำนโยบายเศรษฐกิจชุมชนพึ่งตนเองมาใช้ จากการศึกษาพบว่า เจ้าหน้าที่สำนักงานพัฒนาชุมชนอำเภอ ร้อยละ 57.69 เห็นว่าไม่มีความแตกต่างกัน ร้อยละ 38.46 เห็นว่ามีความแตกต่างกัน และร้อยละ 3.85 ไม่แน่ใจ
- (4) การดำเนินงานตามนโยบายเศรษฐกิจชุมชนพึ่งตนเองของเจ้าหน้าที่สำนักงานพัฒนาชุมชนอำเภอ เมื่อมีการนำนโยบายเศรษฐกิจชุมชนพึ่งตนเองมาใช้มีผลกระทบต่อการทำงานปกติของเจ้าหน้าที่หรือไม่ จากการศึกษา พบว่า ร้อยละ 100.00 เห็นว่า เมื่อมีการนำนโยบายเศรษฐกิจชุมชนพึ่งตนเองมาใช้ ไม่มีผลกระทบต่อการทำงานตามปกติของตนเอง แต่อย่างไร
- (5) ปริมาณงานของเจ้าหน้าที่สำนักงานพัฒนาชุมชนอำเภอที่รับผิดชอบอยู่ในขณะที่มีการนำนโยบายเศรษฐกิจชุมชนพึ่งตนเองมาใช้นั้นเป็นอย่างไร จากการศึกษาพบว่า เจ้าหน้าที่ของสำนักงานพัฒนาชุมชนอำเภอ ร้อยละ 76.92 เห็นว่า ต้องรับผิดชอบงานในระดับหนักมาก เจ้าหน้าที่ของสำนักงานพัฒนาชุมชนอำเภอ ร้อยละ 23.07 เห็นว่างานที่รับผิดชอบอยู่ในระดับหนัก (ตารางที่ 4.14)

ตารางที่ 4.14 ความคิดเห็นเกี่ยวกับการจัดตั้งกลุ่มออมทรัพย์เพื่อการผลิต ตามแนวทางเศรษฐกิจชุมชนพึ่งตนเอง

รายการ	จำนวน (ราย)	ร้อยละ
1. การจัดตั้งกลุ่มออมทรัพย์เพื่อการผลิต ในช่วงนโยบายเศรษฐกิจชุมชนพึ่งตนเอง ในเขตพื้นที่อำเภอที่รับผิดชอบ		
ชุมชนให้ความสำคัญ และต้องการจัดตั้ง	16	61.54
ชุมชนให้ความสำคัญแต่ยังไม่จัดตั้ง	9	34.62
ชุมชนไม่ให้ความสำคัญและไม่ต้องการจัดตั้ง	1	3.85
รวม	26	100.00
2. การส่งเสริมการจัดตั้งกลุ่มออมทรัพย์ฯ ปัญหาที่พบ		
คน	21	80.77
อุปกรณ์และเครื่องมือ	1	3.85
งบประมาณ	1	3.85
วิธีการปฏิบัติงาน	1	3.85
วิชาการ	2	7.69
รวม	26	100.00
3. การสนับสนุนการจัดตั้งกลุ่มออมทรัพย์เพื่อการผลิต ในช่วงก่อนการใช้นโยบายเศรษฐกิจชุมชนพึ่งตนเอง กับ เมื่อมีการนำนโยบายเศรษฐกิจชุมชนพึ่งตนเองมาใช้		
แตกต่าง	10	38.46
ไม่แตกต่าง	15	57.69
ไม่แน่ใจ	1	3.85
รวม	26	100.00
4. การดำเนินงานตามนโยบายเศรษฐกิจชุมชนพึ่งตนเอง		
ไม่มีผลกระทบต่อการทำงานตามปกติ	26	100.00
มีผลกระทบต่อการทำงานตามปกติ	0	0.00
รวม	26	100.00
5. ปริมาณงานที่เจ้าหน้าที่สำนักงานพัฒนาชุมชนอำเภอรับผิดชอบ		
หนักมาก	20	76.92
หนัก	6	23.07
ปานกลาง	0	0.00
น้อย	0	0.00
รวม	26	100.00

ที่มา : จากการสำรวจ

4.2.6 การสนับสนุนให้กลุ่มออมทรัพย์เพื่อการผลิต ดำเนินกิจกรรมตามแนวทาง กลุ่มออมทรัพย์เพื่อการผลิต

(1) การรับฝากเงิน จากการศึกษาพบว่า เจ้าหน้าที่ของสำนักงานพัฒนาชุมชนอำเภอ ร้อยละ 80.76 เห็นว่าไม่มีปัญหาในการให้สนับสนุนแก่กลุ่มออมทรัพย์เพื่อการผลิต ร้อยละ 19.24 เห็นว่า ยังมีปัญหาบ้าง เช่น ปัญหาสมาชิกยังขาดความรู้ความเข้าใจ ทำให้ส่งเงินสัจจะช้าไม่ตรงเวลา และ จำนวนเงินสัจจะน้อย

(2) การให้กู้เงิน จากการศึกษาพบว่า เจ้าหน้าที่ของสำนักงานพัฒนาชุมชนอำเภอ ร้อยละ 65.38 เห็นว่าไม่มีปัญหาในการให้การสนับสนุนแก่กลุ่มออมทรัพย์เพื่อการผลิต ร้อยละ 34.62 เห็นว่า ยังมีปัญหาด้านนี้อยู่บ้าง เช่น ปัญหา ขาดแคลนเงินทุน การคิดอัตราดอกเบี้ยเงินกู้สูงเกินไป และสมาชิกส่งเงินกู้ไม่ตรงเวลา

(3) ศูนย์สาธิตการตลาด จากการศึกษาพบว่า เจ้าหน้าที่ของสำนักงานพัฒนาชุมชนอำเภอ ร้อยละ 76.92 เห็นว่าการให้การสนับสนุนเรื่องศูนย์สาธิตการตลาด ยังมีปัญหาอยู่มาก ได้แก่ ปัญหากลุ่ม ขาดความรู้ความเข้าใจด้านกิจกรรมศูนย์สาธิตการตลาด เงินลงทุนมีน้อย ระบบการจัดการไม่รัดกุม คณะกรรมการขาดความรู้เรื่องบัญชีและไม่ค่อยเสียสละ ร้อยละ 23.08 เห็นว่าการให้การสนับสนุน กิจกรรมศูนย์สาธิตการตลาดไม่มีปัญหา

(4) กิจกรรมผู้จ้าง จากการศึกษาพบว่า เจ้าหน้าที่ของสำนักงานพัฒนาชุมชนอำเภอ ร้อยละ 80.76 เห็นว่าไม่มีปัญหาในการสนับสนุนกิจกรรมผู้จ้างแก่กลุ่มออมทรัพย์เพื่อการผลิต ร้อยละ 19.24 เห็นว่าการสนับสนุนกิจกรรมผู้จ้างยังมีปัญหาอยู่บ้าง ในเรื่องที่คณะกรรมการและสมาชิกยังขาด ความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับกิจกรรมผู้จ้าง

(5) กิจกรรมธนาคารข้าว จากการศึกษา พบว่า เจ้าหน้าที่ของสำนักงานพัฒนาชุมชนอำเภอ ร้อยละ 92.30 เห็นว่า ไม่มีปัญหาในการสนับสนุนกิจกรรมธนาคารข้าวแก่กลุ่มออมทรัพย์เพื่อการผลิต ร้อยละ 7.70 เห็นว่ายังมีปัญหาอีกเล็กน้อย เช่น ปัญหาขาดแคลนข้าวที่จะนำมาส่งเคราะห์ประชาชน (ตารางที่ 4.15)

ตารางที่ 4.15 การสนับสนุนให้กลุ่มออมทรัพย์เพื่อการผลิต ดำเนินกิจกรรมตามแนวทาง
กลุ่มออมทรัพย์เพื่อการผลิต

รายการ	ไม่มีปัญหา	มีปัญหา
	จำนวน (ราย)	จำนวน (ราย)
1. การรับฝากเงิน	21 (80.76)	5 (19.24)
2. การให้กู้เงิน	17 (65.38)	9 (34.62)
3. ศูนย์สารนิเทศการตลาด	6 (23.08)	20 (76.92)
4. กิจกรรมผู้เงาง	21 (80.76)	5 (19.24)
5. กิจกรรมธนาคารข้าว	24 (92.30)	2 (7.70)

ที่มา : จากการสำรวจ

หมายเหตุ : ตัวเลขในวงเล็บคือร้อยละ

4.2.7 ความคิดเห็นของเจ้าหน้าที่สำนักงานที่พัฒนาชุมชนในการที่จะให้หน่วยงานอื่น ๆ สนับสนุนกลุ่มออมทรัพย์เพื่อการผลิต

จากการศึกษา ความคิดเห็นของเจ้าหน้าที่สำนักงานพัฒนาชุมชนในการที่จะให้หน่วยงานอื่น ๆ เข้าไปสนับสนุนการดำเนินงานของกลุ่มออมทรัพย์เพื่อการผลิต ในกิจกรรมต่าง ๆ ที่จัดทำขึ้นตามแนวทางเศรษฐกิจชุมชนพึ่งตนเอง ซึ่งสามารถจัดลำดับของหน่วยงานที่เจ้าหน้าที่สำนักงานพัฒนาชุมชนต้องการให้ไปร่วมสนับสนุนการดำเนินงานกลุ่มออมทรัพย์เพื่อการผลิต ดังต่อไปนี้

1. หน่วยงานกระทรวงพาณิชย์	ร้อยละ 88.46
2. หน่วยงานเกษตร	ร้อยละ 80.76
3. หน่วยงานธนาคารพาณิชย์ (ธกส.)	ร้อยละ 73.07
4. หน่วยงานปศุสัตว์	ร้อยละ 65.38
5. หน่วยงานอุตสาหกรรม	ร้อยละ 57.69
6. หน่วยงานประมง	ร้อยละ 53.85
7. หน่วยงานประชาสัมพันธ์	ร้อยละ 30.77
8. หน่วยงานองค์กรเอกชน	ร้อยละ 30.77

(ตารางที่ 4.16)

ตารางที่ 4.16 แสดงความคิดเห็นของเจ้าหน้าที่สำนักงานพัฒนาชุมชนในการที่จะให้หน่วยงานอื่น ๆ
เข้าไปสนับสนุนการดำเนินงานกลุ่มออมทรัพย์เพื่อการผลิต

รายการ	จำนวน	ร้อยละ
1. พาณิชย์	23	88.46
2. เกษตร	21	80.76
3. ธนาคารพาณิชย์/รทส.	19	73.07
4. ปศุสัตว์	17	65.38
5. อุตสาหกรรม	15	57.69
6. ประมง	14	53.85
7. ประชาสงเคราะห์	8	30.77
8. องค์กรเอกชน	8	30.77
9. อื่น ๆ	1	3.85

ที่มา : จากการสำรวจ

หมายเหตุ : ตอบได้มากกว่า 1 ข้อ